

Рецензии / Book Reviews

Минералы: Справочник. Том V, Каркасные силикаты. 2003.

Выпуск 1: *Силикаты с разорванными каркасами. Полевые шпаты.*

Выпуск 2: *Фельдшпатоиды*

Главни редактори: Г.Б. Бокий и Б.Е. Боруцкий; Отговорни редактори: Н.Н. Мозгова и М.Н. Соколова. Москва, Наука, 583 и 379 с.

Minerals: Handbook. Vol. 5, Tectosilicates. 2003.

Part 1: Silicates with interrupted framework, feldspar minerals.

Part 2: Feldspathoids.

Chief Editors: G.B. Bokiý and B.Ye. Borutzky; Responsible Editors: N.N. Mozgova and M.N. Sokolova. Moscow, Nauka, 583 and 379 p. (in Russian).

Капиталното обобщение на съвременните знания за минералите, изготвяно в Института по геология на рудните месторождения, петрография, минералогия и геохимия (ИГЕМ) на Руската Академия на науките, започва да излиза под редакцията на акад. Ф.В. Чухров, с първия си том, отпечатан през 1960 год. в академичното издателство Наука, Москва. След временно прекъсване през 2003 год е издаден новият, пореден том V, с две книги (выпуск 1 и 2).

Във выпуск 1 на том V са описани силикати с прекъснат скелетен строеж и силикати, в които основният структурен мотив, $[\text{SiO}_4]$ -тетраедри, са свързани в единен, непрекъснат, безкраен скелет, представени от групата на фелдшпатите и тази на техните аналози. Основната част от минералите на фелдшпатовата група са главни скалообразуващи минерални видове в магмените, метаморфните, метасоматичните и седиментните скали. Изложението на данните за скелетните силикати е направено предимно в съответствие с класификацията на Бокий (1997), като са използвани и други публикации, разглеждащи този подклас на силикатите, издадени през последните години (Штрунц, Никель, 1997; Dana's New Mineralogy, 1997 и др.), а също и многобройни специализирани монографии и отделни публикации, посветени на

минералогията на фелдшпатите и фелдшпатоидите.

Автори на статиите за отделните минерали в тома са:

Боруцкий, Б.Е. - всички фелдшпати, ромбични и хексагонални аналози на фелдшпатите, минерали от групата на баналсита, усингит;

Забавникова, Н.И. - нептунит, манган-нептунит;

Мозгова, Н.Н. - торнасит;

Смольянинова, В.Н. - литосит, роджианит, партеит, марикопайт;

Соколова, М.Н. - венкит, данбурит, малеевит;

Ходашова, Т.С. - структура на силикатите с прекъснат скелетен строеж;

Шлюкова, З.В. - грумантит, лейфит, телюшенкоит, усингит.

Във выпуск 2 на том V продължава описанието на силикатите с непрекъснат скелетен строеж. Характеризирани са фелдшпатоидите, болшинството от които са също, както и фелдшпатите, важни скалообразуващи минерали в магмените, метаморфните и метасоматичните скали.

Автори на статиите във выпуск 2 са:

Витовская, И.В. - минерали от групата на нефелина (йошиокаит, калиофилит, калсилит, малинкоит, мегакалсилит, нефелин, панунцит,

трикалсилит), минерали от групата на бичулита (бичулит, камаишилит);

Забавникова, Н.И. - минерали от групата на левцита (амониолевцит, левцит, полуцит), сянухалинит;

Зардиашвили, Н.И. - минерали от групата на скаполита (дипир, мариалит, мейонит, мизонит, силвиалит);

Кудряшова, В.И. - виргилит, лисицинит, (група на левцита);

Смольянинова, Н.Н. - тримерит;

Соколова, М.Н. - минерали от групата на канкринита (афганит, бистрит, вишневит, хидроксиканкринит, девин, джузепетит, канкринит, канкрисилит, квадридевин, лиотит, микросомит, пителиаонит, сакрофанит, тункит, францинит);

Шлюкова, З.В. - минерали от групата на содалита (хаюин, лазурит, нозеан, содалит, тугтупит, царегородцевит), минерали от групата на хелвина (хелвин, гентхелвин, даналит).

Описанието на отделните минерални видове включва данни за: етимологията на названието, синоними, основни хабитусни форми, структура и морфология на кристалите, физични свойства, физикохимични константи, микроскопска характеристика, химичен състав, типове находища, промени, експериментални изследвания, разновидности, междуплоскостни разстояния, списък на използваната литература.

Минералы, том V, выпуск 1 и 2, е модерен, изключително богат на данни минералогически сборник, отличаващ се с висок професионализъм, следващ традициите на известната руска минералогическа школа, фундаментален научен труд. Това е изключително полезно издание, което отразява възможно най-пълно съвременното ниво на познанията на многобройни изследователи от цял свят за свойствата на минерали със скелетен строеж, основната част от които са главни скалообразуващи компоненти на различни скални формации. Двата выпуска на *Минералы*, том V, ще бъдат ценна придобивка за библиотеката на всеки минералог, петролог, геохимик, полезен справочник за геолози, химици и любители на минералите.

Литература

- Бокий, Г. Б. 1997. Систематика природных силикатов: Итоги науки и техники. Кристаллохимия. Москва, ВИНТИ, 31, 191 с.
- Штрунц, Х., Э. Никель. 1997. Каркасные силикаты. Химико-структурная классификация. *Зап. Всесоюз. минер. общ.*, 5, 1-14.
- Dana's New Mineralogy*. 1997. The System of Mineralogy of J.D. Dana and E.S. Dana /R.V. Gaines, H.C.W. Skinner, E.E. Foord, B. Mason, A. Rosenzweig. 8th ed., New York etc, John Wiley & Sons, Inc., 1819 p.

Васил Арнаудов